

Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomisk Förening

Org.nr. 769605-7079

Delbeslut efter riktad tillsyn av Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomisk Förening i Stockholms kommun

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomisk förening att senast den **26 februari 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Ägar- och ledningsprövning samt ekonomiska förutsättningar

Skolinspektionen konstaterar att Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomisk Förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen har ekonomiska förutsättningar för att bedriva skolverksamhet enligt författningskrav. (2 kap. 5 § skollagen)

Åtgärder

Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomisk Förening ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Detta innebär att huvudmannen ska:

- Se till att verksamheten bär sina kostnader alternativt se till att huvudmannens egna kapital täcker förlusterna.

Att verksamheten bär sina kostnader kan visas genom att huvudmannen inkommer med en resultat- och balansrapport som inte är äldre än två månader räknat från redovisningsdatum. Bär verksamheten inte sina kostnader ska det

finnas utrymme i eget kapital för att löpande täcka förlusterna. Underlag som styrker detta ska inges.

- Se till att det egna kapitalet återställs snarast, vilket innebär att det egna kapitalet minst uppgår till bundet eget kapital, det vill säga summan av medlemsinsatserna och reservfonden.

Detta kan uppnås genom att kapital tillskjuts huvudmannen genom exempelvis medlemstillskott eller genom att huvudmannen genererar resultatmässiga vinster. Detta kan visas genom att huvudmannen inkommer med en resultat- och balansrapport som inte är äldre än två månader räknat från redovisningsdatum. Eventuella tillskott ska verifieras med underlag.

- Se till att ha ekonomiskt utrymme för att löpande kunna betala de skulder som förfaller till betalning.

Föreläggande

Ekonomiska förutsättningar

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förening inte har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Av utredningen framgår att verksamheten inte har burit sina kostnader, att Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förenings egna kapital är negativt och att Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förening därmed saknar medel att hantera resultatmässiga förluster. Det framgår även att det finns en risk för att Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förening inte kommer att kunna betala sina skulder i takt med att de förfaller.

Av utredningen framgår att Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förening inte har burit sina kostnader, det vill säga att kostnaderna överstiger intäkterna. Enligt preliminär resultatrapport för perioden 1 juli 2019 till 31 december 2019, är resultatet fortsatt negativt och de ackumulerade förlusterna uppgår till betydande belopp enligt senast fastställda bokslut per 30 juni 2019.

Av utredningen framgår även att Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förening har ett negativt eget kapital per 30 juni 2019 samt enligt en preliminär balansrapport per 31 december 2019. Detta innebär att skulderna överstiger tillgångarna och att Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förening därmed saknar medel för att hantera framtida resultatmässiga förluster. Ett negativt eget kapital innebär en osäkerhet kring verksamhetens fortlevnad och ökar risken för obestånd eller konkurs.

Av utredningen framgår vidare att det finns en risk för att Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förening inte kommer att kunna betala sina skulder i takt med att de förfaller. De kortfristiga skulderna översteg omsättningstillgångarna per 30 juni 2019 med 2,9 miljoner kronor. Det innebär att Friskolan Fria Maria Barnskola

Ekonomiska Förenings betalningsförmåga är svag. Det innebär att det råder en osäkerhet om Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förening har utrymme att hantera oförutsedda utgifter. Vidare har Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förening restförda skatter och avgifter samt skulder hos Kronofogden. De restförda skatterna och avgifterna uppgår till betydande belopp och har även uppkommit i närtid. Detta indikerar att man även tidigare har haft svårigheter med att betala skulder i takt med att de förfaller.

Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förening har inkommit med uppgifter om att en likviditetsbudget har upprättats och beräknar att likviditeten kommer att vara i balans i slutet av juni 2020. Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förenings uppgifter handlar dock om planerade åtgärder och ändrar således inte Skolinspektionens bedömning.

Genom ovanstående är det sammantaget utrett att Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomisk Förening saknar ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Skolinspektionen bedömer att det råder en osäkerhet kring verksamhetens fortlevnad och risken är stor att föreningen hamnar på obestånd. Det är därför nödvändigt att åtgärder vidtas för att stärka ekonomin hos Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förening, för att förhindra en plötslig nedläggning av verksamheten och skapa de förutsättningar som krävs för att kunna driva verksamheten vid skolan i enlighet med författningarnas krav.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass, grundskola och fritidshem. Godkännande ska lämnas om den enskilde bland annat har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Av 26 kap. 3 § punkt 5 skollagen framgår bland annat att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller detta krav.

I förarbetena till skollagen (prop. 2017/18:158, s. 50 och 122) anges bland annat följande. Om en tillsynsmyndighet exempelvis konstaterar att det finns en risk att verksamheten inom en nära framtid kommer att gå i konkurs, bör detta kunna vara ett skäl att ingripa mot verksamheten. Även om elever ännu inte påverkas på ett sätt som kan ge anledning att ingripa på andra grunder, kan det finnas skäl att återkalla ett tillstånd så att verksamheten kan avvecklas på ett mer ordnat sätt än genom exempelvis en konkurs mitt under en termin. Vidare anges bland annat att den enskilde ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kravet gäller under hela den tid då verksamheten bedrivs. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, t.ex. genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt lagar och andra föreskrifter. Om verksamheten visar ett underskott bör det vägas in om det finns fonderade eller andra medel, exempelvis en bankgaranti, tillgängliga för att

hantera underskottet. En prognos som visar att det finns förutsättningar att inom skäligen tid nå ett överskott kan också vara en indikation på att kravet är uppfyllt.

Av 1 kap. 2 § konkurslagen (1987:672) framgår att en gäldenär som är på obestånd, efter egen eller en borgenärs ansökan ska försättas i konkurs, om inte annat är föreskrivet. Med obestånd (insolvens) avses att gäldenären rätteligen inte kan betala sina skulder och att denna oförmåga inte är endast tillfällig.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen har i utredningen tagit del av uppgifter om huvudmannens ekonomi. I dessa uppgifter ingår bokslut för räkenskapsåren 2016/2017-2018/2019 samt preliminära resultat- och balansrapporter för perioden 1 juli 2019 till 31 december 2019.

Utredningen visar att huvudmannen inte har burit sina kostnader, det vill säga att kostnaderna överstiger intäkterna. Senast fastställda bokslut avseende perioden 1 juli 2018 till 30 juni 2019 redovisar huvudmannen en förlust om minus 13 000 kronor. Ackumulerade resultat uppgår till minus 1,2 miljoner kronor per 30 juni 2019 då huvudmannens verksamhet inte burit sina kostnader över tid. Huvudmannen har inte burit sina kostnader över tid sedan räkenskapsår 2017/2018 då eget kapital blev negativt om minus 1,2 miljoner kronor på grund av en förlust om minus 2,3 miljoner kronor. Enligt preliminära balans- och resultatrapporter för perioden 1 juli 2019 till 31 december 2019 redovisar huvudmannen återigen en förlust om minus 1 miljon kronor.

Av utredningen framgår att huvudmannen har ett negativt eget kapital. Enligt den senast fastställda årsredovisningen, för perioden 1 juli 2018 till 30 juni 2019, redovisar huvudmannen ett negativt eget kapital på cirka minus 1,2 miljoner kronor. Eget kapital har varit negativt sedan bokslutet per den 30 juni 2018, då eget kapital uppgick till cirka minus 1,2 miljoner kronor. Orsaken till det negativa egna kapitalet är att huvudmannen inte har burit sina kostnader. Enligt preliminära resultat- och balansrapporter för perioden 1 juli 2019 till och med 31 december 2019, redovisar huvudmannen en förlust om cirka minus 1 miljon kronor, vilket ökar underskottet i eget kapital till cirka minus 2,3 miljoner kronor.

Av utredningen framgår vidare att det finns en risk för att huvudmannen inte kommer att kunna betala sina skulder i takt med att de förfaller. De kortfristiga skulderna översteg omsättningstillgångarna per 30 juni 2019 med 2,9 miljoner kronor. Huvudmannen har även 24 betalningsanmärkningar, vilka samtliga avser restfört skattekonto om totalt 10 miljoner kronor enligt utdrag från UC per 2 mars 2020. Anmärkningarna avser perioden augusti 2015 till februari 2020 och den senaste anmärkningen är per 2 februari 2020. Föreningen har även haft en skuld hos Kronofogden sju av de 24 senaste månaderna. Den högsta skulden uppgick till 882 271 kronor. Enligt uppgift från huvudmannen, är anledningen till de restförda skattekontona under 2018 och 2019, främst ökade lönekostnader som inte har kompensats med höjd skolpeng på flera år. Huvudmannen uppger även i inkommen dokumentation att likviditeten har påverkats negativt av att ett flertal barn slutade under sommaren 2019 och att det tog månader att fylla på barngrupperna igen, vilket påverkade ekonomin drastiskt under perioden augusti till december 2019. Enligt huvudmannen har en likviditetsbudget upprättats, som beräknas vara i balans i slutet

av juni 2020. Huvudmannen har även haft kostnader av engångskaraktär, vilket hade en negativ inverkan på likviditeten om 450 000 kronor.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förening inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Friskolan Fria Maria Barnskola Ekonomiska Förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen fortsätter utredningen

Skolinspektionen fortsätter utredningen inom området *Ägar- och ledningsprövning* och delar av området *Förutsättningar för utbildningen*, vilka har meddelats till huvudmannen innan. Skolinspektionen anser att omständigheterna i ärendet behöver klarläggas ytterligare och fortsätter därför utredningen inom ovannämnda område.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Norell

Malin Norell

Beslutsfattare

Signerat av: Malin Norell

X Linda Wolf

Linda Wolf

Föredragande

Signerat av: Linda Wolf

I ärendets slutliga handläggning har avdelningsjuristen Erica Ström, enhetsjuristen Ida Östlund samt och ekonomen Linnea Holmström Svedin deltagit.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se